

РИЈЕЧ УРЕДНИКА

У складу са устаљеном праксом обиљежавања животног и стваралачког јубилеја својих чланова, у Црногорској академији наука и умјетности је припремљен овај зборник радова у поводу јубилеја др Душана Мартиновић, ванредног члана ЦАНУ. Жеља аутора је била да овај зборник радова има управо овакву структуру. У томе је добио и подршку угледних рецензента — академика Петра Влаховића и проф. др Милице Костић, ванредног члана ЦАНУ, као и уредника ове публикације.

Др Душан Мартиновић је уважени члан ЦАНУ.

У живот науке ушао је рано и интензивно опстаје више од 30 година. Његов укупни стваралачки опус је импресиван: око 50 посебних издања и близу 1.000 библиографских јединица. Дијапазон његовог стваралачког интересовања је врло широк: културологија, географија, етнологија, библиографија, библиотекарство. Најплоднији је у области историје. Из толиког мноштва књига издвојићемо вишетомене *Портрете*, књиге о Цетињу, затим обимну монографију *Црногорска библиографија 1941-1955; 160 година државне народне библиотеке на Цетињу, Генерали из Црне Горе у руској војсци*. Затим књига о др Јовану Баљевићу — самозваном цару Шћепану Малом (1767-1773) и др.

Тешко је вредновати овако обимно научно дјело. У томе су ми помогли други када су га предлагали за Награду АВНОЈ-а (1987) када су му додијелили Награду ослобођења Цетиња (1991) и Тринаестојулску награду (1994). И најзад, када су га 1995. године амерички библиографи уврстили међу 5.000 успјешних личности свијета.

Рецимо најзад да је др Душан Мартиновић уредник око 40 посебних издања, међу којима је и капитално издање *Црногорска библиографија* са већ објављених 27 свезака. Превођен је на руски, француски, њемачки и енглески језик.

Тако плодна активност га је препоручила за избор у чланство Црногорске академије наука и умјетности 2000. године. У ЦАНУ је ангажо-

ван на изради Енциклопедије Црне Горе, члан је одговарајућих одбора ЦАНУ, учесник на научним скуповима и сарадник у њеним периодичним публикацијама.

Овај зборник радова одражава његову разноврсну активност, која је покривена адекватним прилозима. Свакако да доминирају историјске студије из богатог културног наслеђа, чији су аутори угледни ствараоци из Црне Горе, шире државне заједнице, њеног најближег окружења и иностранства. Сви су они нашли ријечи уважавања и признања за досадашња прегнућа угледног члана ЦАНУ др Душана Мартиновића. Посебно скрећемо пажњу на радове из такозване завичајне историје, у којима се говори о братству Мартиновића и о Цетињу.

Један број прилога односи се на конкретне осврте значајних и бројних посебних издања др Душана Мартиновића. Из њих израста читава галерија истакнутих личности који су својим дјелом обогатили историју Црне Горе. Др Душан Мартиновић је обрадио бројне личности чија биографија обогаћује историјске садржаје Црне Горе. У тој галерији ликова има државника, истакнутих племеника, културних и научних радника, али и оних до тада безимених, који су захваљујући баш др Душану Мартиновићу и његовом истраживачком раду добили запажено мјесто у историји Црне Горе.

Др Душан Мартиновић је одличан познавалац богате културно-историјске баштине Црне Горе, о чему говоре бројна посебна издања. И на тај дио његовог стваралачког рада указали су аутори прилога који су сврстани у посебни одјељак. Из ове области се издваја сегмент о библиотекарству и културно-историјским споменицима Црне Горе. Захваљујући ауторима ових прилога сагледана је и успјешно презентирана и ова научноистраживачка активност др Душана Мартиновића.

Најзад да кажемо да се подлога свега реченог налази у библиографији његових радова, коју је успјешно презентирао Аранитовић, преко бројних признања која су долазила правовремено и равномјерно. Зборник радова, нажалост, не покрива у довољној мјери широку лепезу стваралачког опуса др Душана Мартиновића. За потпунији приказ његовог дјела недостаје пар прилога, који су били најављени, али нијесу благовремено пристигли. Но, и овакав зборник радова може да послужи да се макар приближно добије преглед разноврсне и богате стваралачке активности др Душана Мартиновића. И више од тога, надамо се да ће бити довољно стваралачки провокативан за нове прилоге о животу и дјелу др Душана Мартиновића, ванредног члана ЦАНУ.

Академик Зоран Лакић